

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 5787/18

לפני: כבוד השופט מ' מזוז
כבוד השופט ד' מינץ
כבוד השופט א' שטיין

העותרת: ויקי רובינשטיין

נגד

המשיבים: 1. לשכת הסיוע המשפטי מחוז ת"א
2. משרד המשפטים
3. אלי נועם באבי

עתירה למתן צו על תנאי ובקשה למתן צו ביניים

בשם העותרת: עו"ד רמי רובין
בשם המשיבים 1-2: עו"ד אילנית ביטאו

פסק-דין

השופט מ' מזוז:

1. עתירה נגד החלטת המשיבה 1 (להלן: לשכת הסיוע המשפטי) להעניק סיוע משפטי למשיב 3, במסגרת הליכי הגירושין המתנהלים בינו לבין העותרת. במסגרת העתירה, התבקש בית המשפט לתת צווי ביניים שיורו למשיבים 1 ו-2 (להלן ביחד: המדינה) להקפיא את שירותי הסיוע המשפטי אותם מקבל המשיב 3 מלשכת הסיוע המשפטי ולהגיש לבית משפט זה את הצהרות המשיב 3 בפני לשכת הסיוע המשפטי בדבר הכנסותיו ונכסיו, אשר על בסיסם אושר לו הסיוע המשפטי מכוח חוק הסיוע המשפטי, התשל"ב-1972 (להלן: חוק הסיוע המשפטי), על מנת שבית משפט זה יבחן את הצידוק בהענקת סיוע משפטי למשיב 3.

2. לטענת העותרת, בניגוד למצג השווא שהציג המשיב 3 בפני לשכת הסיוע המשפטי, מדובר באדם בעל אמצעים המתפרנס מסחר ברכבי יוקרה, מבלי שהדבר מדווח לרשויות המס. לעניין זה אף נטען כי המשיב 3 זומן לחקירה במשרדי מס

הכנסה. כמו כן, העותרת צירפה לעתירתה החלטה של בית המשפט לענייני משפחה בראשון לציון (הרשמת ש' רוזמן פרקש) מיום 17.10.2017 בתמ"ש 49702-04-17, בה נדחתה בקשת המשיב 3 לקבלת פטור מאגרה, כאינדיקציה לכך שמצבו הכלכלי לא מצדיק קבלת סיוע משפטי מלשכת הסיוע המשפטי. על כן, נטען כי המשיב 3 היתל בלשכת הסיוע המשפטי וכי הסיוע המשפטי לו הוא זוכה ניתן לו שלא בצדק.

3. המדינה בתגובתה לעתירה אישרה כי החל מיום 3.1.2017 זוכה המשיב 3 לסיוע משפטי מטעם לשכת הסיוע המשפטי, וכי העותרת פנתה ללשכת הסיוע המשפטי וביקשה כי יופסק הסיוע המשפטי שניתן למשיב 3 בטענה כי הוא לא עומד בקריטריונים המזכים בקבלת סיוע משפטי. בעקבות פניה זו ערכה לשכת הסיוע המשפטי בחינה נוספת בדבר זכאותו הכלכלית של המשיב 3 לקבלת סיוע משפטי. בתום הבחינה, אשר כללה בין היתר המצאת מסמכים נוספים מטעם המשיב 3, הגיעה למסקנה כי המשיב 3 זכאי לסיוע משפטי בהתאם למבחני הזכאות. עוד נמסר, כי במסגרת הטיפול בעתירה זו ולמעלה מן הצורך, פנתה לשכת הסיוע המשפטי אל המשיב 3 פעם נוספת, בדרישה להמצאת מסמכים עדכניים לצורך בחינה נוספת של זכאותו לסיוע משפטי. בחינה זו טרם הסתיימה.

4. לטענת המדינה דין העתירה להידחות על הסף בהיעדר כל עילה להתערבות בית המשפט בהחלטה להענקת סיוע משפטי למשיב 3. נטען כי ההחלטה התקבלה על ידי גורמי המקצוע המוסמכים וכי היא מבוססת וסבירה. בעניין הזימון לחקירת רשות המיסים, נטען כי עצם הזימון לחקירה לא משפיע על שאלת זכאותו של המשיב 3 לסיוע משפטי. לעניין ההחלטה לדחות את בקשתו של המשיב 3 לקבלת פטור מאגרה, טענה המדינה כי המבחנים לקבלת פטור מאגרה שונים בתכלית ממבחני הזכאות הכלכלית לצורך מתן סיוע משפטי, ושלכן אין בכך כדי להשפיע על זכאותו של המשיב 3 לקבלת סיוע משפטי. לטענת המדינה, השגות על החלטות להעניק סיוע משפטי מועברות ללשכת הסיוע המשפטי כדבר שבשגרה. במקרים רבים הבקשות מוגשות על ידי צד שכנגד בהליך משפטי קונקרטי. קיים חשש כי חלק מן ההשגות נועדו לפגוע ביכולתו של מקבל הסיוע המשפטי ליהנות מייצוג במסגרת אותו הליך המשפטי. המדינה ציינה כי נוכח חובת הסודיות המוטלת עליה מכוח חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981, ונוכח החיסיון הקיים במסגרת יחסי עו"ד-לקוח (סעיף 48(א) לפקודת הראיות [נוסח חדש] התשל"א-1971; סעיף 90 לחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961), אין היא רשאית להציג לעותרת את הנתונים הקונקרטיים בדבר זכאותו של המשיב 3 לסיוע משפטי.

5. לאחר עיון בעתירה ובתגובת המדינה הגעתי למסקנה כי דין העתירה להידחות על הסף בהיעדר עילה להתערבות בהחלטתה המקצועית של לשכת הסיוע המשפטי.

6. בהתאם להלכה הפסוקה, בית המשפט לא יחליף את שיקול דעתה של הרשות המוסמכת בשיקול דעתו, כל עוד החלטתה עומדת בכללי המינהל התקין (בג"ץ 708/06 גורסקי נ' משרד הפנים, פסקה 10 (23.9.2007); בג"ץ 4142/08 קוטיבשוילי נ' שר הפנים, פסקה ג' (6.10.2008)). זכאותו של המשיב 3 לקבלת סיוע משפטי נבדקה על ידי לשכת הסיוע המשפטי פעמיים, ונמצא כי הוא עומד בקריטריונים המזכים. כתוצאה מעתירה זו, נבדקת כעת זכאותו של המשיב 3 בפעם השלישית. כידוע, עומדת לזכות המדינה חזקת התקינות המינהלית, במסגרתה המעשה המינהלי של הרשות מוחזק כתקין אלא אם הוכח אחרת (בג"ץ 10907/04 סולודוך נ' עיריית רחובות, פ"ד סד(1) 331, פסקה 54 (2010)). העותרת לא הרימה את הנטל להוכיח כי נפל פגם בהחלטת לשכת הסיוע המשפטי בדבר זכאותו של המשיב 3 לסיוע משפטי, ועל כן לא קמה עילה להתערבות בהחלטתה.

7. בשולי הדברים יצוין, כי על אף שברור כי העותרת אינה שבעת רצון מהחלטת לשכת הסיוע המשפטי להעניק סיוע משפטי למשיב 3, נוכח הליך הגירושין שמתנהל ביניהם, לא הצביעה העותרת על כל פגיעה בזכויותיה כתוצאה מהחלטה זו. קבלת סיוע משפטי בהתאם לחוק הסיוע המשפטי הוא ענין שבין המבקש למדינה. העותרת מתעברת אפוא על ריב לא לה ("Culpa Est Immiscere Se Rei Ad Se Non Pertinenti"). אין מדובר גם בעתירה המעלה שאלות בעלות חשיבות ציבורית החורגות מנסיבותיו של המקרה הקונקרטי, העשויה להצדיק בירור בגדר עתירה ציבורית (בג"ץ 2905/13 תכלית- אנשים למען אחרים נ' מינהל מקרקעי ישראל, פסקה 10 (6.12.2015)).

8. אשר על כן, העתירה נדחית על הסף.

ניתן היום, י"ג בכסלו התשע"ט (21.11.2018).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט